

Oslo Arkitektforening
v/ Peter Butenschøn
Josefines gate 34
0351 OSLO

Vår saksbehandler:
Knut Felberg, 22 95 42 09

Vår dato: 15.05.2009
Vår referanse: 200600119-53

Kopi til:

Deres dato: Deres referanse:

VEDR.: ARKITEKTKONKURRANSE OM NYTT NASJONALMUSEUM FOR KUNST PÅ VESTBANEN

Vi viser til OAFs brev til Statsbygg datert 24.april 2009.

Brevet inneholder en rekke kritiske merknader knyttet til konkurransegrunnlaget, og det bes om at kravene til innlevert materiale reduseres betydelig. Statsbyggs prosjektgruppe har gjennomgått og drøftet brevet nøye, og har følgende merknader til OAFs anførsler.

Om konseptnivå og krav til detaljering

OAF hevder at kravet til innlevert materiale i konkurransens første etappe ikke er i samsvar med Statsbyggs uttrykte intensjoner om at denne første etappen skal ligge på "konseptnivå" og at ressursbruken knyttet til oppgavens besvarelse skal være overkommelig.

Etter vår mening bygger denne oppfatning på en misforståelse. For Statsbygg er det viktig å korrigere et feilaktig inntrykk av omfattende detaljering.

Det er stadig en forutsetning at første fase av konkurransen skal løses på konseptnivå. Juryens arbeid skal baseres på dette. Den valgte målestokk som kreves på tegningene (1:500 og 1:1000) understreker dette prinsippet.

Vedleggene har riktig nok et detaljert innhold. Det er mulig det kan ha bidratt til å gi feil inntrykk av hvilket nivå som forventes i fase 1. Vi viser her til programmets kapittel 6.1 og 6.2. Det må understrekes at det meste av vedleggsmaterialet er av orienterende karakter noe som er tydelig uthevet i vedleggene. De peker fram mot de krav og behov som ønskes oppfylt i det ferdige prosjektet, ikke hva man skal løse i konseptfasen.

BIM-modell

OAF oppfatter kravet om levering av en BIM-modell som urimelig og hevder at dette alene innebærer kostnader på 6-sifret nivå for den enkelte deltaker. Det er en stor misforståelse. Kravet til deltakerne er at de foretar en enkel modellering med bruk av en alminnelig programvare som støtter den åpne BIM-standarden. Det omfatter nærmest alle de DAK-programmer som er i allmenn, daglig bruk på norske og utenlandske arkitektkontorer. Modellen er ikke krevende og forutsetter ikke høy detaljering.

Det er sannsynligvis mindre ressurskrevende å utarbeide denne BIM-modellen enn å produsere en fysisk modell av forslaget, hvilket ville vært et aktuelt alternativ i en konkurranse av denne art.

Vi viser for øvrig til Statsbyggs pressemelding datert 01.04.2009 der våre hovedgrunner for å kreve en BIM-modell angis. Vi viser også til programvedlegg 5.6 der modellkravet er nærmere beskrevet, samt

til vedlagte brev fra Statsbyggs IKT-avdeling som gir en noe mer utdypende kommentar til OAFs kritikk av BIM-kravet.

Antall plansjer

OAF peker på at antall plansjer (4 A0) er satt unødig høyt og ser dette bl.a. i forhold til kravet i de nylig gjennomførte Munch/Deichman-konkurransene. Til dette er å bemerke at 4 plansjer er et øvre tak på hva en kan levere. Deltakerne står selvsagt fritt til å levere færre. Sammenlikningen med Munch/Deichman er for øvrig uriktig. Makskravet der var 6 A0-plansjer, noe de aller fleste leverte. Også de to konkurransene var konseptkonkurranser.

Krav til redegjørelse i beskrivelsen

Det hevdes i brevet at det kreves levert en BIM-modell ”med tilstrekkelig detaljeringsgrad for vurdering av energivennlighet, sikring av anlegget, universell utforming, fundamentering/geotekniske løsninger, økonomiske implikasjoner for investering, drift og vedlikehold m.m.”. Dette er ikke korrekt. Med unntak av energivennlighet (der BIM-modellen skal nyttes som ledd i Statsbyggs egne vurderinger av forslagene) kreves det ikke utregnede løsninger av de nevnte forhold, det er kun bedt om at det i beskrivelsesheftet gis en omtale av hvilke hovedprinsipper som man har forutsatt at forslaget er basert på. Statsbygg legger ut en nærmere orientering om dette på konkurranseweben, bl.a. gjelder dette økonomisk egenvurdering.

Konsulentbehov

OAF oppfatter det slik at oppgavens løsning forutsetter ”kostbar bruk av konsulenter innenfor geologi, masseforflytning, fundamentering, bygningsteknikk m.m.” Dette er en klar misforståelse. I tråd med hva vi har anført ovenfor, er det på ingen måte Statsbyggs forventninger at etappe 1 skal vise løsninger som forutsetter utstrakt konsulenthjelp fra arkitektenes side.

Konklusjon

OAF frykter at kravet til BIM-modell og de oppsatte dokumentasjonskrav vil gjøre det ”svært vanskelig for små og unge kontorer å delta i en slik konkurranse”, og vil være ”et alvorlig hinder for en bred belysning av ulike konsepter”. Vi er uenig i dette. Etter vår mening er det liten grunn til å frykte at unge arkitekter skulle ha spesielle problemer med å håndtere BIM-kravet. De dokumentasjonskrav som er stilt er ikke spesielt ressurskrevende å oppfylle.

Vi finner også grunn til å bemerke at det pr. i dag er registrert rundt 1100 potensielle konkurransedeltakere. Fra disse er det innkommet kun et meget beskjedent antall kommentarer/spørsmål knyttet til BIM-kravet og nesten ingen knyttet til de oppsatte dokumentasjonskrav. Vi tar det som uttrykk for at vi har funnet et håndterbart dokumentasjonsnivå. Statsbygg fastholder at dette er en konseptkonkurranse og at de oppsatte kravene er relevante og nødvendige for den første etappen. Selv om konkurransegrunnlaget kan se svært omfattende og detaljrikt ut, er det vår klare oppfatning at konkurransedeltakere som setter seg godt inn i materialet, vil se at oppgaven lar seg løse med akseptabel ressursbruk.

Vennlig hilsen

May Balkøy
direktør Utviklingsavdelingen

./..

Knut Felberg
avdelingsdirektør Plan, Utviklingsavdelingen

Vedlegg

BIM i Vestbanekonkurransen

Målet om å ”finne fram til et hovedkonsept for løsning av oppgaven” i fase 1 danner også noe av bakgrunnen for kravet om å levere en enkel BIM i åpent format. I Statsbyggs Pressemelding ”*BIM på Nasjonalmuseet*” av 01.04.2009 er det angitt hovedgrunnene til dette valget. Kort gjenfortalt er dette knyttet til både den praktiske håndteringen av et stort antall forventede konkurranseforslag (i øyeblikket er det over 900 registrerte brukere på konkurranseweben), informasjonsverdien og datakvaliteten som en BIM kan gi som grunnlag for bl.a areal- og volumoppstillinger, ulike vurderinger i konkurransen, effektiv visualisering mellom BIM og GIS/omgivelser, og generelt behovet for effektiv jurystøtte. Det er også vår vurdering at den åpne BIM-standarden som skal benyttes – IFC – nå er så moden og har så omfattende programvarestøtte at kravet bør være realistisk å oppfylle i markedet.

Dette betyr at hovedkravet til konkurransedeltakerne er at de foretar en enkel *modellering*, med bruk av dertil egnet programvare som støtter den åpne BIM-standarden. Listen over slik programvare er omfattende, og inkluderer bl.a. DAK-programvare som Revit, Autocad Architecture, Archicad, Bentley Architecture, VectorWorks, og Allplan.

Det beror også på en misforståelse at kravene til selve BIM-en er omfattende og med høy detaljering. I konkurransens Vedlegg 5.6 er kravene konkret angitt. Det fremgår der at det kun kreves levert enkle vegg- og dekkeobjekter (med dører og vinduer hvor relevant) for bygningenes definerte *ytterflater* – samt *romobjekter* som viser plasseringen av hovedfunksjonsarealene iht nivå 2 i romprogrammet. Det er i BIM-en ikke krevet levert egenskaper for verken fundamentering, sikring eller universell utforming – og det er ikke krevet levert energisimulering basert på BIM-en. Det er gjort oppmerksom på at vi selv kan velge å *bruke* BIM-en til noen av denne type vurderinger.

Vi kan ikke se at disse kravene skulle medføre vesentlige merkostnader – men det forutsetter som angitt at konkurransedeltakerne behersker grunnleggende *modellering* og benytter egnet programvare for å utføre dette.

